

מסורת הש"ס

(א) ברית נח, (ב) נח
פירוש בענין ערך חבל
(ג) (א) ובענין הגדה דיומא
ס' ס' וימח' ע"י (ד) (ג)
הענין דיומא פ' חל של
מלך, (ה) (ג) הענין בענין
חל מ' וי חתם דחיל
דמי ט"ל חל ל' ל' ל' ל'
למסמכה, י' ל' ל' י'
מרטס חל חל' כדל'
(ו) (ז) (ח) (ט)

תורה אור השלם

1. ובני ישראל למספרם
ראשי האבות ושרי
האלפים והמאות
והשורות המשרתים את
המלך לכל דבר
המחלקות
והיציאות חדש בחדש
לכל חרש השנה
המחלקת הארץ עשרים
וארבעה אלף
דברי הימים א כז א
2. וישלחם לבנותה
עשרת אלפים בחדש
חליות חדש יהיו
בלבנות שנים תריס
בבנות וארבעים על
הבסיס
מלכים א ה כח
3. ואהרן בן אדם האנח
מחנות
ובמדינות
תאנח
לעצמיהם
יחזקאל כא יא
4. והיה כי יאמרו אליך
על מה אתה נאנח
ואמרת אל שמועה כי
באה וגמס כל לב ורפו
כל ידים ובהנה כל רוח
וכל ברכים תלכנה מים
דבה באה ונחיתה נאם
אדני אלהים:
יחזקאל כא יב
5. שוא לכם משכבתי
קום מאחרי שבת אכלי
לחם העצבים כן יחן
לידיו אלהים:
החלים קכו ב

אף על פי פרק חמישי כתובות

סב.

עין משפט
נר מצוה

צב א ב מ"י פיר' מה' א
חשית ה' א פמנ
לחון סל טו"ע אה"ע
סמל טו פמ"י א:
צב ג מ"י טו"ע טל
קע"י כ:

תוספות ר"ד

ברני: הטיילים וכו'. כי
אתר רב דומי אמר כנן
מפני דמערבא: הפועלים
וכו'. אמר ר"ס לאביי
איכסל תנא לאשמעין
בבדיד את אשתו טייל
ופועל פ' דלא מתקמא
מח' דקמני שבת א'
אלא בטיילים ופועל
דאי חסרין א' בשבת
וכי"ש ספנין ונפלין וחי'ת
נמי א' בשבת איל

אורחא דמילתא. דרך ארץ שלא ישא עליו חטא ואפי' הוא יכול
לפתותה שמתן לו רשות: לכל דבר המחלקות הבאה והיוצאת חדש
בחדש. בדברי הימים במחלקות שהיו עובדים את דוד כל מחלקות
חדש. ואע"ג דמשמעותא דעניינא משמע שלא היה פורש מביתו

אורחא דמילתא כמה אמר רב חדש כאן
וחדש בבית שנאמר י' לכל דבר המחלקות
הבאה והיוצאת חדש בחדש לכל חדש השנה
ור' יוחנן אמר חדש כאן ושנים בביתו שנאמר
חדש יהיו בלבנון שנים חדשים בביתו ורב
נמי מ"ט לא אמר מהדריא שאני בנין בית
המקדש דאפשר ע"י אחרים ור' יוחנן מ"ט
לא אמר מהדריא שאני התם דאית ליה
הרווחה ^(א) אמר רב אנהא שוברת חצי גופו
של אדם שנאמר ^(ב) ואהיה בן אדם האנח
בשכרון מתנים ובמדינות תאנח ורבי יוחנן
אמר אף כל גופו של אדם שנאמר ^(ג) והיה כי
יאמרו אליך על מה אתה נאנח ואמרת אל
שמועה כי באה וגמס כל לב ורפו כל ידים
ובהנה כל רוח וכל ברכים תלכנה מים ורבי
יוחנן נמי הכתיב בשכרון מתנים ההיא דכי
מתחלא מתנים מתחלא ורב נמי הכתי' וגמס
כל לב ורפו כל ידים ובהנה כל רוח שאני
שמועה דבית המקדש דתקיפא טובא ההוא
ישראל ועובד כוכבים דהוו קאולי באורחא
בהרי הרדי לא אימצי עובד כוכבים
לסגויי בהרי ישראל אדכריה חורבן בית
המקדש נגיד ואיתנה ואפ"ה לא אימצי
עובד כוכבים לסגויי בהריה א"ל לאו אמריתו
אנהא שוברת חצי גופו של אדם א"ל ה"מ
מילתא חרתי אבל הא דשנן בה לא דאמרי
אינשי דמלפי תכלי לא ^(ד) בהתה: "הטיילין
בכל יום: מאי טיילין אמר רבא בני פירקי
א"ל אביי מאן דכתיב בהו ^(ה) שוא לכם משכבתי
קום מאחרי שבת אוכלי לחם העצבים כן יתן
לידיו שנה ^(ו) ואמר רב יצחק אלו נשותיהן
של ת"ת שמגדרות שינה מעניהם בעוה"ו
ובאות לחי העוה"ב ואת אמרת בני פירקי אלא
אמר אביי כדרך דאמר רב כגון רב שמואל
בר שילת דאכיל מדידיה ושתי מדידיה וגני
בטולא דאפדינה ולא חליף ^(ז) פריסתקא
דמולכא אבביה כי אתא רבין אמר כגון מפנקי
דמערבא ר' אבהו הוה קאי בי באני הוו סמכי
ליה תרי עברי איפחית בי באני מתותיה
איתרמי ל' עמודא סליק ואסקינהו ר' יוחנן
הוה קסליק בדרגא הוו סמכי ליה רב אמי ורב
אסי איפחיתא דרגא תותיה סליק ואסקינהו
אמרי ליה רבנן וכי ^(ח) מאחר דהכי למה ליה
למיסמכיה אמר להו א"כ מה אניה לעת
זקנה: והפועלים שתיים בשבת: והתניא
הפועלים אחת בשבת א"ר יוסי ברבי חנינא
לא קשיא כאן בעושיין מלאכה בעירין כאן
בעושיין מלאכה בעירי אחרת תניא נמי הכי
הפועלים שתיים בשבת במה דברים אמורים
בעושיין מלאכה בעירין אבל בעושיין מלאכה
בעיר אחרת אחת בשבת: החמרים אחת
רב חנן לאביי איכפל תנא לאשמעין

אלא אורחא דמילתא כמה. פי' בקונטרס שלא ישא עליו חטא ואפי' הוא יכול לפתותה וא"ת והלא ר"ע וכל הנהו דלקמן וי"ל דהתם נלא פתוי היו שמחות שהיו בעליהן הולכין ללמוד תורה ולהיות תלמידי חכמים ואדרכה אדעתא דהכי גשאו שילכו ללמוד תורה ונראה לר"י דאפועלים קאי ולא לחלמדיים דהא אפי' שלא נדרשו ואלין לעולם ל' יום ויחזור לביתו יום אחד והכא קרא קלמך חדש צנינו או ב' חדשים למ"ד דאע"פ שהוא נדרש אלא אפועלים קאי וקרא נמי דמיתיי צפועלים איירי וא"ת והכי קלמך צמקון שאני התם דאית להו רווחא פועלים דמתני' נמי אית להו רווחא וי"ל רווחא דהתם דמלאכת המלך נפיש: ^(א) שאני שמועת בית המקדש דתקיפא טובא. וא"ת והא האי קרא דואתה בן אדם האנח בשכרון מתנים גבי כהמ"ק כתיב דכתיב כהנ"י והיה כי יאמרו אליך על מה אתה נאנח ואמרת (להם) אל שמועה כי באה וגמס כל לב וי"ל דההוא קרא קודם חורבן כתיב וכן היה אומר נביא לישראל שהיה נאנח על שמועת המקדש שעמד ליחרב ולא וגמס כל לב מתוך האנחה שמהי אחר החורבן על שמועת בית המקדש:

טיילין. על שם שדרס בטולא דאפדינה:

מגדרות שינה מעניהם. במגדרות הלומדים צעירי קאי דאי צעיר אחרת אמאי מגדרות שינה הא אין דרך ליכנס צעיר ללילה: והתניא הפועלים אחת בשבת. מירשא דקמני הפועלים שבת אחת לא מני למיפריך דרישא לאו דדין עונה מייירי אלא אדרבה אשמעינן דשרי לשנות ולגטל עונה ממה שהיה מנהגם תחלה אבל מגרייתא פריך שפיר דאיירי דין עונה האמורה צמורה ולא צינאיה של נדרות מדקמני אחת בשבת ולא קמני שבת כמו במתני' ומשני דבעושה מלאכה צעיר אחרת איירי והיה דרכם ומנהגם קד ווא"ת מאי איריא כשהנהגם יומר אין הרשות בידם שבת אחת דכפריתא במתני' וי"ל דבגרייתא קמ"ל דאע"פ שמהגם כן לעשות מלאכה צעיר אחרת אס דוא" לשנות ולגטל יומר אין הרשות בידם ור"י צריך היה אומר דג' מדות צפועלי' דהעושין מלאכה צעירי שמים שבת דמתנן במתני' וצרייתא צעושין מלאכה צעיר אחרת וחזרין בכל יום שבת אחת משמע שכן כל' בחור וחזרין בכל יום שמיני אצל ר"י לא פירש אלא ב' מדות שמים שבת ואחת שבת דכפריתא:

בשבת: אמר ליה רבה בר רב הונא ופועל אמר ליה לא

אכולהו
כעירס. שמים שבת: איכפל
תנא לאשמעין טייל ופועל. תנא דקחם לעיל [פא:] המדיר את אשתו בית הלל אומרים שבת אחת אין לו לומר זאת לא בספן ולא בגמל ולא בחמר ולא בתלמידי חכמים שהרי ^(א) [אף החמר] עונות אחת שבת ושציל יום אחד יוציא ויחן כחונה הרי עונות משענה לשבעה וכו' שם גמל וספן אין בכלל הזה אלא טייל ופועל העושה מלאכה צעירי שדרס לשמש שמים שבת: אכולהו

